

stæderne uden i Overensstemmelse med § 6, hvor der staaer: Forsaavidt der skulde findes Anledning til at meddele Tilladelse til Odførselen af nye Møller i Kjøbstæderne, skulde de dervedværende Mølleiere, under lige Vilkaar, være fortrinnsviis berettigede dertil, og jeg vil da spørge Enhver, om den Omstændighed ikke vil være en meget væsentlig Hindring for Anlæg af et saadant nyt Etablissement, at, naar en Mand vil anvende en betydelig Capital dertil, og søger om den fornødne Bevilling, men en anden Møller paa Stedet erklærer, at han vil anlægge dette Etablissement, da faaer han Fortrinnsretten, og den første Anmelder maa træde tilbage, og saaledes kan denne Møller henholde ham i 2 Aar med Lovster om, at han vil anlægge dette Etablissement, og efter de 2 Aars Forsøb kan Bedkommende, som fra først af meldte sig, igen gjøre det, for paany at blive affaaeren derved, at en Tredie, ligeledes af de ældre Møllere, melder sig og saa fremdeles? Er det ikke klart, at man herved vil hemme enhver Udvikling i denne vigtige Næringsgreen i Løbet af 10 Aar? Jeg troer netop, at det i denne Overgangs-Periode vilde være meget ønskeligt og vigtigt, at der kunde anlægges saadanne selvstændige Etablissementer, som successtve kunde afløse, idetmindste i visse Henseender, de gamle Møller.

Jeg skal ogsaa tillade mig at gjøre opmærksom paa, hvor høist unaturligt og afvigende Forholdet vil stille sig fra det hidtilværende. Møllernes nærværende Berettigelse her i Landet gaar aldeles ikke ud paa at forsyne Beboerne i visse Kredse med Meel, saaledes som i visse andre Lande; Indførsel staaer aaben baade fra Udlandet og fra Hertugdømmerne, ligesom den ogsaa er meget betydelig. Naar nu efter Lovudkastet en Mølle anlægges til Formaling til Udførsel, kan den ikke umiddelbart sælge sit Product her i Landet, men, hvis Melet først føres ud af Kongeriget, staaer det aldeles frit, i alt Fald ved Hjælp af en Mellemand, at føre det tilbage og sælge det til indenlandsk Forbrug, og Lovudkastet selv vil saaledes give nær Anledning til Glufon, fordi det derved forbydes umiddelbart her i Landet at affatte et indenlandsk Product, og et saa unaturligt Forbud maa friste til at

omgaae det. Jeg maa saaledes gjentage, at jeg formener, at denne Deel af Loven gives til Enkeltes Fordeel; jeg har aldeles ikke Noget imod den, som man kalder det, retfærdige Udvæjning, som man mener maa finde Sted med Hartkornsmøllerne, men jeg indseer aldeles ikke, hvorfor Kjøbstadmøllernes Stilling skal forbedres ved Loven. Naar de Herrer ville erindre, hvorledes Forholdet var med den kongelige Møllmølle, som var eneberettiget til at foretage det Slags Operationer, og man veed, at det var en af de vigtigste Bestemmelser ved Consumtionens Ophævelse, at denne Eneberettigelse faldt bort, saa skulde man troe, at denne større Frihed skulde komme enhver af de Næringsdrivende tilgode, som forbrugte Malt; men det bliver efter Udkastet paa ingen Maade Tilfældet; den er alene kommen Møllerne tilgode, og de andre Næringsdrivende maae, som den ærede Rigsdagsmand fra Skanderborg (Hjerrild) bemærkede, henvende sig til Møllerne og afkjøbe dem Tilladelse til at fabrikere Malt til deres Industrie. Men er dette ikke til Fordeel for enkelte Borgere at gjøre Indskrænkning deels i den hidtil bestaaende Frihed og deels i den Frihed, som ganske naturligt maatte indtræde efter Consumtionens Ophævelse? Det er med Hensyn hertil, at jeg troer at være fuldkommen berettiget til at paastaae, at Loven formeget har taget Hensyn til Kjøbstadmøllerne til Skade for det Almindelige.

Indenrigsministeren: Jeg skal foreløbigt bemærke med Hensyn til den sidste ærede Talers Foredrag, at, forsaavidt jeg forstod hans første Foredrag, brugte han Udtrykket: „til Fordeel for Enkelte“ i en videre Udstrækning, og det var i Henhold dertil, at jeg gav mit Svar; forøvrigt skal jeg ikke opholde Forsamlingen ved en yderligere Discussion, men blot besvare de mig forelagte Spørgsmaal. Jeg har allerede paa et andet Sted besvaret det samme Spørgsmaal saaledes, at, hvad Lovudkastet angik, vilde der ikke lettelig blive Spørgsmaal om at give Bevilling til Mølle for Næringsdrivende paa Landet, undtagen hvor særdeles Forhold godtgjøre, at der er Mølletrang tilstede, hvilket følger af de ældre og gjældende Bestemmelser om Bevillingsvæsenet paa Landet, og at der saaledes ikke stæer no-